



**Fidoyilik –
Vatanga xizmat demak!**

Zarafshon

www.zarnews.uz
https://www.facebook.com/zarnews.uz
@zarnews_uz
https://twitter.com/zarnews_uz

Кун ҳикмати

Инсон ақли ҳар нарсага етади. Фақат уни ишлатишга ҳафсала, иштиёқ ва куйинчаклик керак, холос

1913-yil aprel oyidan chiqa boshlagan

E-mail: zarafshong@gmail.uz



Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг

2021-yil 21-yanvar, payshanba, 8 (23.444)-son

Агар жамият ҳаётининг танаси иқтисодиёт бўлса, унинг жони ва руҳи маънавиятдир. Биз янги Ўзбекистонни барпо этишга қарор қилган эканмиз, иккита мустаҳкам устунга таянамиз. Биринчиси – бозор тамойилларига асосланган кучли иқтисодиёт. Иккинчиси – аждодларимизнинг бой мероси ва миллий қадриятларга асосланган кучли маънавият.

Шавкат МИРЗИЁЕВ.

Фарзандларимизни телефон эмас, ўзимиз тарбиялашимиз керак

«Муносабат»

Яшириб нима қилдик, катта-ю кичикнинг туну кун қўлидаги телефонга термулиб ўтиришига, йўлда, тўй-маъракада ёки оила даврасида доим шу матоҳ ҳамроҳимизга айланганига ўрганиб қолдик. Ҳатто, оналар гўдагини телефондаги мусиқа ёки бирор бир ўйин билан овутяпти, яқин инсонимизга шу воситани энг қимматли совға сифатида беряпмиз.

Майли-да, замон зайли шунақа. Давр билан ҳамнафас бўлишимиз керак, бугунги ҳаётимизни интернетсиз тасаввур қилиб бўлмайди, деб кўнглимизга таскин берамиз. Тўғри, бу фикрларни ҳам инкор эта олмаимиз. Телефон, интернет, ижтимоий тармоқлардан ахборот олиш ва алмашиш, билимларимизни ошириш, бирор бир юмушни, вазифани ўз иш жойимизда, уйимизда туриб бажариш учун фойдалансан қандай яхши. Истаимиз-йўқми энди замонавий ахборот технологиялари ҳаётимизнинг ажралмас қисмига айланади.

Лекин бу "замонавийлик" кўп ҳолларда нафақат танимиз саломатлигига, балки руҳимизга, онгу шууримизга ҳам салбий таъсир кўрсатишни унутиб қўяпмиз. Билсан-да, бунга парво қилмаймиз. Айнакча, ижтимоий тармоқлардаги турли-туман фикрлар, зўравонлик, беҳаёликни тарғиб этадиган лавҳа ва кўринишлар ҳар хил ёш ва тоифадаги кишиларга, жумладан, ёшлар юриш-туришига, таълим-тарбиясига салбий таъсир кўрсатаётганига ҳам гувоҳимиз. Узоққа бормаёлик, кейинги кунларда ижтимоий тармоқларда кенг муҳокама ва мунозараларга сабаб бўлган ҳолатларни эслайлик. Ўспирин боланинг онасини тўғилган куну билан табриклаб, совға қилган ширинликни унинг юзига ёпиштириб қўйгани ёки телефонда селфи тушиш учун поезд вағони устига чиқиб, тоқ урган йўлнинг ҳолати, беҳаё суратларни тарқатиш билан таҳдид қилиб, пул талаб қилган "дўст"нинг қилиқлари...

Ёки айрим ёшларнинг ота-онага, катталарга ҳурмат-иззатни унутиб турли хил лавҳаларни тарқатиши қандай тарбия, қайси қадрият мезонларига мос келади?

Бу воқеаларнинг айримлари сизу биздан олиса, балки хорижий юрда содир бўлган-дир. Лекин уни бутун дунё кўряпти-ку, ёшларимиз уларга тақдир қилмаслигига кафолат йўқ-ку! Икки йил олдин Самарқанд шаҳридаги трамвайда содир бўлган ҳолат ҳам хориждаги ёшларга тақдир эмасиди?



Шу жиҳатдан куну кеча ўтказилган маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш, бу борада давлат ва жамоат ташкилотларининг ҳамкорлигини кучайтириш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишида Президентимиз таъкидлаганидек, бугун болаларимизни мактаб, ота-она ёки институт эмас, аксарият ҳолда қўлидаги телефон тарбиялаётганига беварқ қарамаслигимиз керак. Мобил телефон энди оддий алоқа воситаси эмас, кўпичинча ёт мафқурано тарқатадиган қуролга айланмоқда.

"Маънавиятимизга мутлақо бегона бўлган зарарли ғоялар чегарани бузмасдан, билдирмасдан хонадонимизга, жамиятимизга кириб келяпти. Буларнинг барчаси биз учун оғоҳлик кўнгириғи бўлиб янграши зарур", деди давлатимиз раҳбари.

Афсуски, бугун бу оғоҳлик кўнгириғини кўпчилигимиз англамаяпмиз ёки эшитишни истамаяпмиз. – Инсон камолотида китобнинг, бадиий адабиётнинг қанчалик муҳим ўрин тутиши ҳеч кимга сир эмас, – дейди Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси Тошпўлат Тугалов. – Аммо кейинги пайтда китобхонликка бироз эътибор ошган бўлса-да, барибир ҳали ҳам китоб ўқишга муносабатимиз ўзгарган, деб айта олмаимиз. Жойларда китоб дўконлари кўпайди, китобхонликни кенг тарғиб этиш учун турли танловлар

ўтказилапти. Энг яхши китобхонларга ҳатто автомашина берилляпти. Бундан ҳам уққан хулоса қилляпти, уқмайдиган кишига минг гапиринг, тарғиб қилинг – бейфойда. Шунинг учун аввало, оилада китоб ўқиш маданиятини шакллантиришимиз керак. Аввало, ота-она, китоб, газета журнал ўқиши лозим. Фарзандининг тўғилган кунига энг сўнгги русумдаги телефон апарати эмас, китоб совға қилишга одатлини киши керак ота-оналар. Ўзимиз боламизга телефон совға қилиб, кейин унинг асосий вақти шу матоҳга термулиб ўтиб кетаётганидан нолишимиз ҳеч бир мантиққа тўғри келмайди.

– Халқимизнинг "бир болага етти маҳалла ота-она", деган гапи бор, – дейди меҳнат фахрийси Абдуазиз Ҳошимов. – Лекин назаримда, ҳозир бу ҳикмат фақат гапигича қоляпти, ҳаётда ўз аксини топмаяпти. Қани маҳалладаги биронинг боласига, кўшнингизнинг фарзандига танбех бериб кўринг-чи? Аввало, ўша заҳоти боланинг ўзи сизга жавоб қайтаради ёки ота-онаси келиб, "менинг болам билан нима ишингиз бор?", деб таъна қилади. Вақти келиб ўша бебос бола бирор ноҳўя ишга қўл урса, бундан фақат оила эмас, кўни-қўшни, маҳалла ҳам азият чекади, уларнинг номига ҳам доғ тушади. Мана шуни ўйламайди айрим ота-оналар. Шунинг учун маҳалланинг мактаб билан ҳамкорлигини, ёшлар таълим-тарбиясидаги масъулиятини бугун ҳар қачонгидан кучайтириш зарур. Маҳалланинг ҳаётимиздаги ролини оширишга катта эътибор берилляпти экан, биринчи навбатда ёш авлод таълим-тарбияси ҳақида жиддий ўйлаб кўриш талаб этилади. Худуддаги ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлиги, оилалар мустаҳкамлиги ҳам шунга боғлиқ.

Тарбия ҳақида сўз кетганда буюк маърифатпарвар Абдулла Авлонийнинг "Тарбия биз учун ё ҳаёт – ё мамот, ё нажот – ё ҳалокат, ё саодат – ё фалокат масаласидир", деган гапини кўп такрорлаймиз. Таълим муассасаларида ҳам бу сўзлар катта-катта ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. Қачонки ана шу фикрни ўз кўнглимиздан ўтказмас, ҳар биримиз шунга қараб ҳаракат қилмас эканмиз, бу орзу ва мақсадлигича қолиб кетаверади. Унгача эса яна бир неча авлод камолга етади, уларни биз эмас, бошқалар тарбиялайдими, онгу тафаккурига бошқа, ёт ғоялар сингдириладими? Ана шундан асрасин!

Ғолиб ҲАСАНОВ.

Нарпайнинг «Жасорат»ли ўғлини

Онаси уни эркалаб, "Менинг супрақоқтим, менинг боқувчим" дерди. Афсуски, бу кунларни кўриш онаизорга насиб этмади. Ҳикоямиз қаҳрамони – Давлат хавфсизлик хизмати чегара қўшинларининг Андижон виллоятидаги ҳарбий қисмда взвод командири, капитан Нарзиев Бобур Норқўзи ўғли.

Бобур Нарзиев Нарпай тумани Болғали қишлоғида зиёлилар оиласида тўғилди. У оилада етти фарзанднинг энг кичиги. Болалигидан бир сўз-ли, илмга чанқоқ бўлиб ўсди. Отаси Норқўзи ака Бобуржонга ҳалолликни, мардликни, ҳақиқий ватанпарварликни ўргатди. Онаси Рўзибуви ая тўғри таълим-тарбия берди. Бобур мактабни аъло баҳоларга битиргач, Тошкент ҳарбий академияси (собиқ Тошкент олий умумқўшин қўмондонлик билим юрти) да таҳсил олди. Ҳаётини Ватан ҳимоясига бағишлади.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг фармонида мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 29 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари



куну муносабати билан бир гуруҳ ҳарбий хизматчилар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари давлат муқофотлари билан тақдирланди. Улар орасида Бобур Нарзиевнинг ҳам борлиги нарпайликларни хурсанд қилди.

Эътиборлиси, Б.Нарзиев «Жасорат» медалини шахсан Президентимиз, Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондонни Шавкат Мирзиёевдан қабул қилиб олди.

Ғазилдин РЎЗИБОВЕВ.

Жорий йилда Инвестиция дастурига кўра, Пахтачи туманидаги "Ziyovuddin silk" масъулияти чекланган жамияти томонидан умумий қиймати 14,0 миллиард сўмлик ипак толаси ишлаб чиқариш ва тола экспортини амалга ошириш лойиҳаси белгиланган.

"Ziyovuddin silk" йил якунигача 27 тонна ипак толаси ишлаб чиқаради

Мазкур лойиҳанинг амалга оширилиши натижасида 50 та янги иш ўринлари яратилади. Айни кунларда корхона цехларига Хитой Халқ Республикасидан олиб келинган пиллани қайта ишловчи замонавий асбоб-ускуналар ўрнатилмоқда.

Пахтачи тумани ҳокими М.Ҳамдамов хорижлик мутахассис ҳамроҳлигида ушбу ускуналарнинг ўрнатилиши ва ишлаш жараёнлари билан танишди. – Бу ихчам ва замонавий технологиялар тўлиқ ишга тушгач, корхонамиз бир йилда 240 тонна пиллани қайта ишлаш имкониятига эга бўлади, – дейди "Ziyovuddin silk" МЧЖ раҳбари Т.Ҳайдаров. – Шу йил якунигача 27 тонна ипак толаси ишлаб чиқаришни режалаштирғанимиз.

Пахтачи тумани ҳокимлиги ахборот хизмати.



Маҳаллаларда муаммога ўрин қолмайди(ми?)

Аввал хабар берганимиздек, виллоят ҳокимлигининг тегишли йиғилиш баёнига асосан барча шаҳар ва туманлар учун масъул ишчи гуруҳлар тузилган. Ҳар бир ишчи гуруҳга виллоятдаги бошқарма ва ташкилот бошлиғи раҳбар этиб белгиланган.

Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш виллоят бошқармасидан олинган маълумотларга кўра, 449 нафар аъзоси мавжуд 57 та гуруҳ олис худудларда аҳолининг турмуш тарзида учраётган муаммолар, саломатлигини ўрганиб, тегишли амалий ёрдам кўрсатиш чораларини кўрмоқда.

ОҲАЛИК ОБОД МАСКАН БЎЛАДИ

Самарқанд туманидаги шу номдаги маҳалла худудининг энг чекка гўшаларидан бири. Ишчи гуруҳнинг ўрганишлари давомида 2100 метр таъмирталаб йўллар мавжудлиги аниқланган. Бугунги кунда 800 метр йўлга шағал тош ётқизиблиб, текисланган.

Маҳалладаги 15 та оилага моддий ёрдам кўрсатилган. 7 та кам таъминланган оилага кўмир етказиб берилибди. Коммунал хизмат кўрсатиш соҳасидаги муаммолар ҳам ишчи гуруҳнинг эътиборидан четда қолмади. Оҳалик маҳалласи худудида мавжуд эҳтиёжлардан келиб чиқиб, 2 та трансформатор пункти етишмас экан. Бу масала режага киритилиб, 20 та маънави асқирган симёғоч алмаштирилган.

БИР РАҚАМЛАРКИ...

Маълумотларга кўра, 19 январь куну 79 та, шу пайтгача 178 та маҳалла фуқаролар йиғинида ўрганишлар ўтказилган. Ушбу маҳаллалардаги қарийб 70 миң хонадоннинг 23 миңдан кўпроғи ўрганилган. 6159 та муаммоли масалалари аниқланиб, 4716 таси ҳал этилган.

Ўрганилган 402 та ижтимоий соҳа ва бошқа объектларда мавжуд 255 та муаммоли масаланинг 180 таси ҳал этилгани қувонарли, албатта.

Ишчи гуруҳлар ўрганишлари давомида 44 та оммавий (сайёр) қабуллар ўтказилиб, 1389 нафар фуқаро қабул қилинган. Уларда 607 та муаммоли масала аниқланиб, 290 тасига ечим топилган.

Шунингдек, шу кунгача 958 километр йўлга шағал ётқизиблиб, 2 километр йўл асфальтланган ва Қўшработ туманидаги битта кўприк таъмирланган. Дарвоқе, Қўшработ туманида бошқа туманлардан фарқли ўларок, ўта оғир шароитда яшаётган, ёрдамга муҳтож оилаларнинг уйлари таъмирлаб беришга алоҳида эътибор қаратилган. Виллоят бўйича бундай хонадонлар сони 42 та бўлгани ҳолда, тоғли туманда 39 тани ташкил қилмоқда.



ОДАМЛАР БУГУН БАХТЛИ ЯШАШИ КЕРАК

Рақамларга қараганда, ишчи гуруҳ ўрганиши бошлагандан буён 15368 нафар фуқаро тиббий кўриқдан ўтказилган. Паст Даргом туманида 22 та, Қўшработ туманида 23 та, виллоят бўйича 65 та ногиронлик аравачаси, протез-ортопедия воситалари, қўлтиқтаёқ берилган. Шунингдек, 1583 киши, жумладан, Самарқанд туманида 833 киши бепул дори-дармон билан таъминланган.

Бундан ташқари, 13 миң тоннадан кўпроқ кўмир, 32 миң 617 та газ баллонлари тарқатилган. Пахтачи туманида 3 та, Нарпай тумани ва Самарқанд шаҳрида 1 тадан йўналишли автотранспорт хизмати ташкил қилинган.

9 километр ичимлик суви қувури ва 9 та ичимлик сув насоси ўрнатилган. 195 та трансформатор пунктлари таъмирланган ва янгиланган, 265 та симёғоч бетон устунларга алмаштирилган.

ХУЛОСА ЧИҚАРИЛИШИ ЗАРУР

Аслида қайд қилинаётган рақамларнинг ўзи жойларда тегишли хулосалар чиқаришга асос бўлади. Ўйлашимиз, мутасаддилар масаланинг бу томонига ҳам эътибор қаратишади.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Расул Кушербаевнинг ёзишича, Тошкент шаҳри туманларидаги депутатларнинг ҳар бири 100 миллион сўм миқдордаги маҳаллий бюджет маблағини йўналтириш имконига эга бўлибди.

Қолаверса, пойтахт туманлари маҳаллий бюджети тушумларининг ортириб бажарилган қисмидан маҳаллалардаги мавжуд муаммоларни жойида бартараф этиш учун ҳар бир маҳалла фуқаролар йиғини раисига 50 миллион сўмдан маблағ ажратилар экан.

Бизда ҳам айнан бўлмаса-да, шунга ўхшаш янгилликларни йўлга қўйиш фурсати келмадимикан?!

Ёқубжон МАРҚАЕВ.

ОБ-ҲАВО

Виллоят гидрометеорология бошқармасининг хабар беришича, 21-23 январь кунлари юртимизга ғарбий Қозоғистон орқали Россиянинг Европа қисми марказий худудлари устида шаклланган совуқ ва нам ҳаво массалари кириб келади.

21 январда ҳаво ўзгарувчан бўлиб, ёғингарчилик кузатилмади. Ҳарорат кечаси 0-5 даража, кундузи 11-16 даража илқ бўлади. **22 январда** ёғингарчилик бўлиб, ёмғир қорга айланиши мумкин. Кечаси ва кундузи 0-5 даража совуқ бўлади. 23 январь – айрим жойларда қор ёғади. 24-25 январь – ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси 5-10 даража совуқ, кундузи 2-3 даража илқ кузатилади.



Жомбой тумани ва СамИСИ: Ҳамкорлик иқтисодий ривожланишга хизмат қилади



Кейинги йилларда юртимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотларнинг натижадорлиги 2020 йилнинг март-апрелида бирмунча сусайди. Яъни, пандемия таъсирида корхоналарнинг катта қисмида ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш даражаси ва солиқ тушувлари пасайди.

Мисол учун, Жомбой туманида мавжуд 300 та кичик корхонанинг ярмида биринчи ярим йилликнинг натижаларига кўра, ишлаб чиқариш суръатлари 10 фоиздан 50 фоизгача пасайганди, 137 корхонада солиқ тушувлари 6 миллиард сўмга қисқарди. Туман ҳокимлиги бундай ҳолатга барҳам бериш, ўсиш суръатларини сақлаб қолиш ва туман иқтисодиётини босқичма-босқич ривожлантириш мақсадида эътиборни Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг илмий салоҳиятидан фойдаланишга қаратди. Институт жамоаси эса кўп йиллик ишлари натижасида тўпланган илмий ишланмаларни амалиётга жорий этишга киришди.

Жумладан, мавжуд имкониятлар ўрганилиб, туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича ўсиш нукталари белгилаб олинди. Бу асосан саноат, хизмат кўрсатиш ва туризм ҳамда қишлоқ хўжалиги соҳасини ривожлантиришга қаратилди. Бунда 2021-2022 йилларда қайта ишлаш саноатини ривожлантириш бўйича қиймати 144 миллиард сўмлик 13 та янги лойиҳа режалаштирилди. Хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш мақсадида Зарафшон, Газира ҳамда Катта қишлоқ

маҳаллаларида туризмнинг 2 та йўналиши, яъни экотуризм ва агротуризм манзилларини яратиш режалаштирилди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда мева-сабзавотчилик, маҳсулотни қайта ишлаш ва чорвачилик соҳасида янги лойиҳаларни амалга ошириш белгиланди.

Ҳамкорликнинг биринчи ойда маркетинг фанига таянган ҳолда тумanning кучли ва заиф жиҳатлари аниқланди. Жомбойда кенг ривожланган инфратузилма шаклланган, энергия таъминоти ҳам бошқа ҳудудларга нисбатан яхши. Шу имкониятлар туфайли кейинги уч йилда туманда умумий қиймати 7 миллион доллардан кўпроқ жамғармага эга 6 та хорижий инвестиция иштирокидаги саноат корхонаси ишга туширилган. Бугунги кунда улар томонидан импорт ўринини босувчи ва экспортга йўналтирилган, дунё стандартларига жавоб берадиган, юқори талабга эга кенг турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилаётган.

Шу билан бирга иқтисодий фаолиятни самарали йўлга қўйишга салбий таъсир кўрсатаётган омиллар ҳам талайгина.

Бу саноат корхоналарининг 90 фоизда ати-

ги 15-20 киши ишлаши, уларнинг йиллик товар айланмаси, рентабеллиги ва шулардан келиб чиқадиган рақобатбардошлик даражаси ўта паст даражада эканлигидир. Бу эса шу пайтгача миқдор кўрсаткичларига сифат кўрсаткичларига нисбатан кўпроқ эътибор қаратилганлигини кўрсатади.

Саноат соҳасидаги ҳамкорликнинг асосий вазифаларидан бири йиллик товар айланмаси 1 миллиард сўмга тенг корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш ва йирик корхоналар сонини ҳозирги 30 тадан 50 тага етказишдир.

Туманда йилга 200 минг тонна мева-сабзавот ва катта миқдорда чорвачилик маҳсулотлари етиштирилади. Аммо уларнинг атиги 8-10 фоизи туман корхоналари томонидан қайта ишланади. Бу эса қўшилган қиймат яратиш борасида тизимли занжир яратилмаганининг исботидир.

Саноат кластерлари тузиш борасидаги жараёнлар ҳам илмий асосларга таяниб йўлга қўйилмаган. Мисол учун, биринчи ва аслини олганда намуна сифатида хизмат қилиши лозим бўлган мева-сабзавотчилик кластери ташкил этиш учун Самарқанд шаҳрининг чеккасида жойлашган, ўн йиллар давомида модернизация ишлари амалга оширилмаган, оғир молиявий аҳволдаги «Самарқанд консерва заводи» танланган.

Яна бир ачинарли ҳолат: йилга 5 минг

тонна пахта толасини қайта ишлаб, 20 миллион долларга тенг тайёр маҳсулотни экспорт қилиш имкониятига эга «Амин Инвест Интернейшл» корхонаси негизда уч йил илгари тўқимачилик кластери ташкил этиш тўғрисида тегишли қарор қабул қилинган. Муаммо шундаки, қарор лойиҳаси илмий асосланмаган тарзда, тегишли компетенцияга эга бўлмаган шахслар томонидан тайёрланган. Улар корхонанинг ноҳор молиявий аҳволга тушиб қолганлигидан хабардормикан? Айни пайтда тумanning йирик саноат корхоналаридан бири бўлган бу корхонанинг ўз ҳолига ташлаб қўйилгани, ишлаб чиқариш қувватларидан атиги 25 фоиз даражасида фойдаланилиши мутасаддиларни қизиқтирмаган.

Кейинги уч йилда туманда сабзавотчиликдаги ўртача ҳосилдорлик 450 центнердан 250 центнергача пасайган. Шу пайтгача мавжуд эким майдонларининг 60-75 фоизда ғалла жойлаштирилган. Бу эса нафақат алмашлаб экин тамойилига риоя этмаслик, балки бошқа илмий ёндашувлар четда қолиб кетаётганининг далолатиридир. Гап шундаки, Жомбой тумани Зарафшон дарёсининг яқинлигидан келиб чиқадиган ўзига хос иқлимга эга. Шунга қарамадан иқлимшунос ва тупроқшунос олимлар потенциалига таяниб қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини жойлаштириш йўлга қўйилмаган. Ваҳоланки, иқлими салқин ва юқори намликка эга Молдова, Кавказ ва Ялта ҳудудларида етиштириладиган узумдан энг олий

сифатли ва юқори қўшилган қийматга эга вино ва коньяк ишлаб чиқарилади ҳамда ривожланган мамлакатларга экспорт қилинади.

Туман иқтисодиётида драйвер ролини бажара оладиган яна бир соҳа бу қурилиш индустриясидир. Гап шундаки, туманда қурилиш материаллари ишлаб чиқаришга ихтисослашган ўнлаб саноат корхоналари фаолият кўрсатмоқда. Худудий саноат маҳсулотининг тўртдан бир қисми улар ҳиссасига тўғри келади. Бундай ҳолат қурилиш кластерини ташкил этиш учун катта имконият яратади ва буни асослаш учун туманда жойлашган цемент, шифер, қуруқ қурилиш аралашмалари, бўёқ ва айниқса, катта габаритли керамик блоklar ишлаб чиқариш қувватига эга корхоналарни мисол келтиришнинг ўзи kiffoя.

Муаммо шундаки, туманда 100 дан зиёд кичик, замонавий техникага эга бўлмаган қурилиш ташкилотлари мавжуд. Агар уларнинг таркибидан менежментга таяниб ишлаш имкониятига эга корхоналар танлаб олинса, ва замонавий техникалар билан таъминланса, қурилиш ишлари ҳажмини бир неча баробар кўпайтириш мумкин. Натижада кластер усули ёрдамида нафақат аҳоли учун чўнтакбоп уй-жойлар қурилиши кенгайди, балки нисбатан камроқ сарф-харажат билан, бюджет харажатларини тежашга хизмат қиладиган замонавий мактаблар, боғчалар ва бошқа ижтимоий объектлар қурилади.

Айни кунларда иқтисодчи олимлар ишлаб чиқариш жараёнларига хос амалий, тумanning иқтисодий комплекс ҳодимлари эса қўшимча назарий билимларга эга бўлмоқда. Фан ва амалиёт ўртасидаги бу ҳамкорлик тез орада ўз самарасини бериши, шубҳасиз.

Илҳом ВАФОВ,
Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти илмий изланувчиси.



ЖАМИЯТ – ҲУҚУҚИЙ ОНГ ВА МАДАНИЯТ

ҲОВЛИ-ЖОЙ ҚУРИШ УЧУН ЕР ИККИ ТАРТИБ АСОСИДА АЖРАТИЛАДИ

Якка тартибда уй-жой қуриш учун ер майдони ажратиш "E-IJRO AUKSION" орқали амалга оширилади. Фуқаролар аукционда электрон буюртманомалар бериш орқали қатнашишлари мумкин. **Фуқаролиги бўлмаган** шахслар аукционда қатнашмайди.

Ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларига ҳамда ўзлари эгаллаб турган уй-жойни туман (шаҳар) ҳокимликларига ўтказётган фуқаролар ва мулкдорларга **0,04 гектар ер майдони аукционсиз берилади.**

Мазкур тоифа ер майдони ажратиш учун **туман (шаҳар) ҳокимликларига ариза билан мурожаат қилиши зарур.** Аризага

доимий яшаш жойи бўйича тураржойларнинг кадастр иши нусхаси (мавжуд бўлган тақдирда) ҳамда юқоридаги **имтиёз**ни тасдиқловчи ҳужжат илова қилинади.

Ер ажратиш учун барча асослар мавжуд бўлганда, туман (шаҳар) ҳокими томонидан **10 кун ичида тегишли қарор қабул қилинади.**

Азамат НИШОНОВ,
давлат кадастрлари палатаси вилоят бошқармаси ахборот хизмати раҳбари.

ДАРОМАД СОЛИҒИ СТАВКАЛАРИ

Резидентлар - 12 фоиз, дивиденд ва фоиз тарзидagiлири - 5 фоиз даромад солиғи тўлайди.

Норезидент бўлса, дивиденд ва фоиз тарзидagiлири - 10 фоиз, халқаро ташишларда транспорт хизматлари тақдим этишдан олинadиган даромадлар - 6 фоиз, меҳнат шартномаси ва юқоридагилардан ташқари топган даромадидан 20 фоиз даромад тўлайди.

Валишер ТЕМИРОВ,
вилоят ДСБ ходими.

НИКОХНИ БЕКОР ҚИЛИШДА ДАВЛАТ БОЖИ ҚАНЧА?

Давлат божи никоҳдан ажратишни сўраб судга **ариза топширган томондан**, агар эр-хотин биргаликда никоҳдан ажратиш ҳақида судга ариза ёзган бўлса, ўзаро келишган ҳолда томонларнинг бирдан ундирилади.

Давлат божи суммаси базавий ҳисоблаш миқдорининг **2 баравари** миқдориди, такоррий никоҳни бекор қилиш учун эса БҲМнинг **4 баравари** миқдориди ундирилади.

Иномжон АБСАЛОМОВ,
фуқаролик ишлари бўйича вилоят суди катта мутахассиси.

БУРЧИНГИЗНИ БИЛАСИЗМИ?

Конституцияга кўра, ҳуқуқ тушунчаси анча кенгрок. Шахсий, сиёсий, иқтисодий ҳамда ижтимоий ҳуқуқлар учун Бош қомусимизда 3 та боб ажратилган.

Бу ҳуқуқлар ўз навбатида ҳар биримизга муайян бурч ҳам юклайди. Зотан, Асосий қонунимизда белгиланганидек, "барча фуқаролар Конституцияда белгилаб қўйилган бурчларини бажарадилар".

Шунингдек, фуқаролар Конституция ва қонунларга риоя этишга, бошқа кишиларнинг ҳуқуқлари эркинликлари, шаъни ва қадр-қимматини ҳурмат қилишга мажбурдирлар.

Асосий қонунимизга кўра, бурчимиз ҳуқуқимизга нисбатан камроқ. Конституциямизда юқоридагилардан ташқари яна тўртта бурч белгиланган. Жумладан, фуқаролар Ўзбекистон халқининг тарихий, маънавий ва маданий меросини авайлаб асрашга ҳамда табиий атроф муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишга мажбурдир.

Шунингдек, фуқаролар қонун билан белгиланган солиқлар ва маҳаллий йиғимларни тўлашга ҳамда қонунда белгиланган тартибда ҳарбий ёки муқобил хизматни ўташга мажбурлигимиз ҳам қайд этилган.

Ориф МУҲАММАДИЕВ,
вилоят адлия бошқармаси бўлим бошлиғи.

ХОДИМГА ИНТИЗОМИЙ ЖАЗО ҚўЛЛАШНИНГ ўЗ ТАРТИБИ БОР

Иш берувчи ходимга меҳнат интизомини бузганлиги учун Меҳнат кодексига белгиланган интизомий жазо чораларини қўллашга ҳақли. Интизомий жазо қўлланилишидан аввал ходимдан ёзма равишда тушунтириш хати талаб қилиниши лозим.

Интизомий жазони қўллашда содир этилган ноҳўя хатти-ҳаракатнинг қай даражада оғир эканлиги, шу хатти-ҳаракат содир этилган вазият, ходимнинг олдинги иши ва ҳулқ-атвори ҳисобга олинади.

Ходим қўлланилган интизомий жазодан норози бўлган тақдирда 3 ой муддат ичида судга ёки меҳнат низолари комиссиясига мурожаат этишга ҳақли.

Эслатиб ўтамиз, **иш берувчи ходимлар меҳнатини ташкил қилиши, қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатларда, меҳнат шартномасида назарда тутилган меҳнат шароитларини яратиб бериши, ходимларнинг эҳтиёж ва талабларига эътибор билан қарashi, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаб бориши шарт.**

Шержаҳон ЗАЙНИДДИНОВ,
фуқаролик ишлари бўйича вилоят суди ходими.

СОЛИҚ ТўЛАШДА КўП СОДИР БўЛАДИГАН ХАТОЛАР ВА ОҚИБАТЛАР

Одатда солиқ тўловларини амалга оширишда учта хато энг кўп такрорланади ва турли оқибатларга олиб келади.

* **солиқ суммаси нотўғри киритилади.** Яъни, ҳисобчи бехосдан рақамлар жойини чалқаштириб, камроқ суммани киритади: 197 235 000 ўрнига 179 235 000.

* **солиқни тўлаш учун тўлов топшириқномаси жўнатилса-да, тўлов ўтказилмайди.** Сабаби:
- тўлов топшириқномасини шакллантиришда корхонанинг бошқа ҳисобварағи автоматик тарзда чиқарилади (масалан, ёпик);
- тўлов кечроқ жўнатилади ва банк уни ўтказмайди;

* **солиқни тўлаш чоғида солиқнинг нотўғри коди танланади.**

Оқибатда:
Юқоридаги хатолар туфайли солиқ кам

тўланса ва ҳисобчи тўлов муддати ўтгунга қадар аниқлаб, қўшимча солиқ тўланса, ҳеч қандай оқибатлар бўлмайди. Агар муддат ўтиб кетса, кейинги кундан бошлаб пеня ҳисобланади. Яъни, боқиманда қарзни пеня билан бирга сўндиришга тўғри келади.

Пеня ставкаси МБнинг қайта молиялаш ставкасидан келиб чиқиб ҳисобланади ва унинг уч юздан бирига тенг.

Пеня ставкаси ҳар бир кун учун:
01.01.2020 йилдан 14.04.2020 йилга қадар - 0,053% (16% x 1/300);
15.04.2020 йилдан бошлаб - 0,05% (15% x 1/300);
11.09.2020 йилдан бошлаб - 0,047% (14% x 1/300).

Феруза ФАРМОНОВА,
вилоят ДСБ ходими.

ўЗГАЛАР ОСОЙИШТАЛИГИНИ БУЗИШ жавобгарликка сабаб бўлади

Тунги вақтда – соат 23:00 дан 06:00 гача фуқароларнинг осойишталиги ва нормал дам олишини бузиш, фуқароларга 74 минг 333 сўм, мансабдор шахсларга 111 минг 500 сўмгача маъмурий жарима солишга сабаб бўлади.

Бунга қуйидаги ҳолатлар асос бўлади:

- * банд овоз билан кўшиқ айтиш;
- * мусиқа чалиш;
- * товуш сигналлари бериш;
- * хонадонларда, тураржойларнинг йўлаклари ва эшиклариди, кўчаларда овози банд қилиб қўйилган теле-визорлар, радиоприёмниклар, магнитофонлар ва овоз чиқарувчи бошқа аппаратлардан фойдаланиш;
- * тураржой биноларида ва улардан ташқарида жуда зарур бўлмаган ҳолда шовқин чиқарувчи ишлар қилиш, шунингдек, маиший шовқинга қарши кураш талабларини бузувчи бошқа ҳаракатларини содир этиш.

Зафар КАРИМОВ,
маъмурий ишлар бўйича Самарқанд шаҳар суди раиси.

АЙРИМ БЕМОРЛАРГА ТИББИЙ МУАССАСАДА БЕПУЛ ОВҚАТ БЕРИЛАДИ

Бугунги кунда ҳар бир шаҳар ва туманда тиббий ёрдам олишни сўраб мурожаат қилиш мумкин бўлган шаҳар ва туман марказий шифохонаси фаолият кўрсатади.

Уларда беморлар учун нонушта, тушлик, тушликдан кейинги овқат ва кечки овқатланиш ташкил этилади. Овқатланиш учун (нонустадан ташқари) ҳақ тўлаш беморнинг ёки бошқа шахсларнинг (қариндошлари) маблағлари ҳисобига амалга оширилади.

Қуйидаги касалликлардан даволанаётган шахслар даволаш-профилактика муассасаларида овқатланиш тўловидан озод қилинган:

1. ОИВ касаллигини юқтирганлар (ОИТС).
2. Онкологик касалликлар.
3. Рухий касалликлар.
4. Юқумли касалликлар.
5. Гиёҳвандлик касалликлари.
6. Эндокринологик касалликлар.
7. Нурланиш касаллигига чалинган беморлар.
8. Мохов касаллиги.
9. Сифилис.
10. Сил касаллиги.
11. Шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш чоғида беморларнинг шифохонада бўлиши чекланган муддатларининг тасдиқланган стандартлари бўйича реанимация тадбирларини ва интенсив терапияни талаб этувчи касалликлар ва ҳолатлар.
12. Даражасидан қатъи назар, камқонлик касаллигига чалинган ҳомилдор аёллар ва туққан аёллар.

ЁДДА ТУТИНГ:

Президентнинг 2020 йил 30 декабрдаги қарори билан 1 февралдан бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи ҳамда стипендиялар миқдори 1,1 баробар оширилади.

Унга асосан:
* **меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори – ойига 747 300 сўм;**
* **базавий ҳисоблаш миқдори – 245 000 сўм.**

! **Жорий йил 1 февралдан бошлаб жарималар, ойлқилар ва бошқалар ушбу миқдорлар орқали ҳисобланади.**

Республика "Истикболли авлод" ижтимоий-ахборот маркази вилоят бўлими томонидан Тойлоқ туманидаги бир марталик иш билан таъминлаш бюросида "Зўравонлик таҳдиди остидаги экстремизмнинг олдини олиш" мулоқот-машғулот лойиҳаси бўйича тренинг ўтказилди.

Тарғибот, ҳам ёрдам

Тренингда марказ ходимлари иш-лаб келган ва бандлиги таъминланмаган фуқароларга одам савдоси ва ноқонуний миграция билан тўқнаш келиш хавфи юқори бўлган ижтимоий заиф аҳоли ўртасида одам савдоси ва ноқонуний миграция оқибатлари, шунингдек, зўравонлик таъйиқи остида содир этилувчи ҳуқуқбузарлик, жиноятчилик, экстремизмнинг олдини олиш бўйича машғулот ўтказди.



Марказ томонидан бу каби тренинглар доимий равишда ўтказиб борилади, - дейди "Истикболли авлод" ижтимоий-ахборот маркази вилоят бўлими раҳбари Мадина Нажмидинова. - Асосий мақсадимиз одам савдосининг оқибатлари, жамиятдаги турли зўравонликлар тўғрисида аҳолини оголантириш, мигрантлар, аҳолининг заиф қатламига ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш, одам савдоси ва зўравонликнинг бошқа турларига қарши курашиш бўйича ёшларни волонтерлик ҳаракатига жалб қилиш ва уни ривожлантиришдан иборат. Тарғибот-ташвиқот тадбирлари олиб бориш баробарида қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ушбу жиноятдан жабр чекканларга ёрдам кўрсатиш ишларини ҳам амалга оширамиз. Ўтган йил давомида марказимизга мингдан зиёд мурожаатлар бўлиб, уларни тегишли ташкилотлар ёрдамида ҳал қилдик.

Жалолхон АМИРХОНОВ.

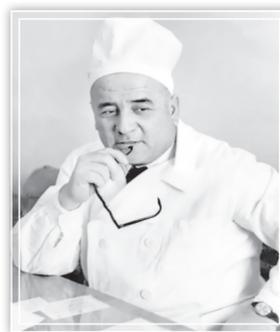
БУ – ФАКТ!

Президентимизнинг 2020 йил 11 декабрдаги "Қишлоқ хўжалигида сувни тежайдиган технологияларни жорий этишни янада жадал ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори билан вилоятимизда 29 минг 149 гектар майдонда сув тежовчи технологияларни жорий этиш ҳамда лазер услубида ерларни текислаш белгиланган. Жумладан,
- 19 минг 146 гектар майдонда томчилятиб сугориш;
- 183 гектар майдонда ёмғирлятиб сугориш;
- 9 минг 800 гектар майдонда лазерли текислаш амалга оширилади.

Зарафшон ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ахборот хизмати.

Олимлар сардори

Устоз. Бу улуғвор сўз инсон онгу шуурини мунаввар этади. Ота-она фарзандни дунёга келтирса, устоз уни тарбиялаб, ҳаётга ўргатади. Шунинг учун ҳам устоз отадек улуғ, деган ҳикматомуз гап юради халқ орасида. Ҳазрат Навоий эса бир ҳарф ўқитган устознинг ҳақини минг хазина билан ҳам адо этиб бўлмайди, деб ёзади.



конгресс, конференция ва симпозиумларда қатнашиб маърузалар қилган.

Ислом Зокировнинг илмий, педагогик, врачлик фаолияти унинг собиқ иттифоқ акушер-гинекологлари илмий жамияти раиси ўринбосари, медицина фанлари академияси президиуми илмий кенгаши аъзоси этиб сайланишига асос бўлиб хизмат қилган. У Ўзбекистон акушер-гинекологлари илмий жамиятининг раиси эди. 1986 йилда халқаро акушер-гинекологлар федерацияси, 1988 йилдан Европа акушер-гинекологлар ассоциацияси аъзолигига, 1995 йил июнь ойида Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси этиб сайланди.

Биз шогирдлари Ислом Зокировдан нафақат шифокорлики, балки инсонийлики ҳам ўрганганимиз. У оила бошлиғи сифатида умр йўлдоши, педагог Нубуват ая билан 7 нафар қизларни тарбиялаб вояга етказди. Уларнинг барчаси врач бўлиб, халқимизга

хизмат қилмоқда.

Юртимиз ва хорижий мамлакатларда Ислом аканинг дўстлари жуда кўп эди. Айниқса, академиклар У.Арипов, И.Музаббобов, Г.Савельева, профессорлар И.Иванов, Е.Вихляева, М.Шехтман, С.Омаров, З.Чилдзев, В.М.Садаускас, И.Грищенко ва бошқалар билан узоқ йиллик дўстликларига ҳар биримиз ҳавас қилардик.

Ислом Зокиров ўта талабчан, меҳнатсевар, қатъиятли, ҳақгўй инсон эди. Унинг қатъиятлилиги ҳақгўйлик ва инсоний фазилатлари билан ҳамроҳанг бўлганлиги, ҳар ишда ва ҳар ерда барчага намуна бўлиши натижасида ундан ҳеч ким хафа бўлмас эди. Ҳамма у кишини ҳурмат қиларди. Устозимизнинг 52 йилдан кўпроқ меҳнат фаолияти ва олижаноблик, умуминсоний сифатлари тўғрисида ҳар қанча гапирмайлик, кам. Унинг порлоқ хотираи ҳамма қалбимизда мангу яшайди.

Бугун Самарқанд давлат тиббиёт институтида академик Ислом Зокиров таваллудининг 95 йиллигига бағишланган халқаро илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Онлайн конференцияда Ўзбекистондан ташқари барча ҳамдўстлик мамлакатларининг етакчи акушер-гинеколог олимлари иштирок этиш истагини билдирган.

Я.АЛЛАЁРОВ,
Самарқанд давлат тиббиёт институти доценти.

РЕКЛАМА, E'LONLAR, BILDIRISHLAR / Газетамиз ҳафтада уч марта – сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чоп этилади / Газетада чоп этилаётган реклама ва эълонлар тезкор, самарали ва ҳамёнбоп / МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 66-233-91-56

ДАЪВОЛАР БЎЛСА

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Исакулова Нигора Турдикулова нотариал идорасида марҳум Алмамедов Комил Шермамедовичга (2019 йил 3 сентябрда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Исакулова Нигора Турдикулова нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Абу Райҳон Беруний кўчаси, 12-уй.

Ургут туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Набиева Наргиза Қахрамоновна нотариал идорасида марҳум Кочимов Эсонга (2020 йил 24 октябрда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилган. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Набиева Наргиза Қахрамоновна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Ургут шаҳри Навоий шоҳқўчаси.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Бахромова Феруза Заировна нотариал идорасида марҳум Хасанов Валерий Сафтаровичга (2020 йил 18 июлда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Бахромова Феруза Заировна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 108-уй.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Кадирова Мавлуда Туранбаевна нотариал идорасида марҳум Ахатов Бахронга (2020 йил 6 январда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Кадирова Мавлуда Туранбаевна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 152-уй.

Жомбой туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Мирзаева Барно Жўракуловна нотариал идорасида марҳум Файзиёв Фарходга (2020 йил 29 июнда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Мирзаева Барно Жўракуловна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Жомбой тумани Тошкент кўчаси, туман давлат хизматлари маркази биносиди.

Жомбой туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Мирзаева Барно Жўракуловна нотариал идорасида марҳум Файзиёва Саодат Санакуловнага (2018 йил 17 июнда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Мирзаева Барно Жўракуловна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Жомбой тумани Тошкент кўчаси, туман давлат хизматлари маркази биносиди.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Кадирова Мавлуда Туранбаевна нотариал идорасида марҳум Бо-

гомолов Сергей Александровичга (2020 йил 20 августда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Кадирова Мавлуда Туранбаевна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Амир Темур кўчаси, 152-уй.

Пайариқ туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Тоштемиров Алишер Пўлатович нотариал идорасида марҳум Атабаева Зулфия Абдушукуровнага (2020 йил 13 августда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилган. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Тоштемиров Алишер Пўлатович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Пайариқ тумани Челақ шаҳарчаси Обод кўчаси, 35-уй, 3-хона.

Жомбой туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Мирзаева Барно Жўракуловна нотариал идорасида марҳум Ходжаев Султонга (1991 йил 10 октябрда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Мирзаева Барно Жўракуловна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Жомбой тумани Тошкент кўчаси, туман давлат хизматлари маркази биносиди.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Алиева Лола Заировна нотариал идорасида марҳум Нуралиев Саноятга (2012 йил 7 августда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Алиева Лола Заировна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Мирзо Улуғбек кўчаси, 80-уй.

Пайариқ туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Тоштемиров Алишер Пўлатович нотариал идорасида марҳум Хужанов Киркийит Мусирмановичга (2019 йил 5 ноябрда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилган. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Тоштемиров Алишер Пўлатович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Пайариқ тумани Челақ шаҳарчаси Обод кўчаси, 35-уй, 3-хона.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Муртазаев Шерзод Собирович нотариал идорасида марҳум Рузаев Саишга (2018 йил 9 октябрда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Муртазаев Шерзод Собирович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Жомий кўчаси, 64-уй.

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Булунгур туманидаги 30-ўрта мактабдан 1987 йилда Сувонкулова Мавлуда номига берилган Д № 375470 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Булунгур туманидаги 17-умумий ўрта таълим мактабининг гербли думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежидан 2013 йилда Аслиев Шахбоз Камолжон ўғли номига берилган рўйхат рақами 1208, К № 2979409 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд банк коллежидан 2019 йилда Мамашарипов Шамшод Равшан ўғли номига берилган рўйхат рақами 307, К № 5552284 рақамли дипломнинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд шаҳридаги 54-умумий ўрта таълим мактабидан 2007 йилда Турдиева Зарнигор Юсуфовна номига берилган У № 2493192 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Жиззақ вилояти Ғаллаорол тиббиёт коллежидан 2014 йилда Норбоева Соҳиба Комил қизи номига берилган рўйхат рақами 105, К № 3280991 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд давлат университетидан 2007 йилда Сатипова Дилдора Жаҳоновна номига берилган рўйхат рақами 1985, В № 320427 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд вилоят ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат корхонасининг Самарқанд шаҳар филиалидан Жўракулова Муаззамга қарашли Самарқанд шаҳри 29-даҳа, 31-уй, 26-хонадон учун берилган кадастр ҳужжатлари тўплами ва шу унинг уй дафтари йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд таянч тиббиёт коллежидан 2013 йилда Рабимова Хуршедахон Хусан қизи номига берилган рўйхат рақами 7595, К № 2100064 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ургут агроиқтисодий касб-хунар коллежидан 2016 йилда Бобомуродов Шердор Шахриёр ўғли номига берилган К № 4289966 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ургут туманидаги 51-умумий ўрта таълим мактабидан 1999 йилда Тўйчиева Сайёра Ахадовна номига берилган О'Р-А № 407921 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ургут туманидаги Раҳмонов Абдушукур Қаҳорович яқна тартибдаги тадбиркорининг (СТМР: 445955708) думалоқ муҳри ва бурчак тамғаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд педагогика билим юртидан 1993 йилда Каржабова (ҳозирда Бўтаева) Мархабо Облокуловна номига берилган рўйхат рақами 0419, ПТ-І № 126292 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд туманидаги 4-умумий ўрта таълим мактабидан 2019 йилда Амонов Дилшод Қилич ўғли номига берилган УМ № 0157939 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

ОЧИҚ АУКЦИОН ЎТКАЗИЛАДИ

"ЎЗБАТ А.О." қўшма корхонаси компаниянинг қуйидаги мулкани очик аукцион орқали сотувга қўйганини эълон қилади: **Самарқанд вилояти Ургут тумани, Бирлик маҳалласи ҳудудида жойлашган "Бобур" тайёрлов пункти.**

Ушбу очик аукционда иштирок этиш бўйича барча маълумотларни қуйидаги телефон рақамлари ёки эл.почта орқали батафсил олишингиз мумкин:

+99 893 720 92 34, **Elbek_nabiyev@bat.com** Элбек Набиев;
+99 897 928 20 50, **Kodir_Zaidov@bat.com** Кодир Заидов.

Очиқ аукционда қатнашиш учун аризалар **2021 йил 20 январдан 26 февралгача** қабул қилинади.

ТАДБИРКОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 14 декабрдаги "Почта алоқаси хизматларини кўрсатиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4921-сонли қарорига асосан **Пахтачи туманидаги 1 та (Бойқут), Пайариқ туманидаги 3 та (Бешкапа, Тўполос ва Қўштепа) ва Қўшработ туманидаги 2 та (Хонназар, Бозоржой)** алоқа бўлимлари биноларини давлат – хусусий шеркчилик асосида бинао ёки ҳудуднинг бир қисмини "Ўзбекистон почтаси" АЖ Самарқанд филиали билан келишилган фаолият турини амалга ошириш шарти билан қайта замонавий кўринишдаги янги бинао қуриш бўйича тадбиркорларни ҳамкорликка таклиф этамиз.

Мурожаат учун телефонлар: 66-240-16-72; 66-240-16-73. "Ўзбекистон почтаси" АЖ Самарқанд филиали.

Самарқанд шаҳридаги 20-умумий ўрта таълим мактабидан 2016 йилда Эргашев Савлатжон Илхомович номига берилган У № 7468664 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд давлат университети қошидаги 2-сон академик лицейидан 2019 йилда Урақова Маржона Тўлқин қизи номига берилган рўйхат рақами 586, L № 365642 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Гулобод ижтимоий иқтисодий коллежидан 2006 йилда Меликова Нафиса Муродкуловна номига берилган рўйхат рақами 0090, К № 040623 рақамли имтиёзли диплом ва иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тойлоқ туманидаги 11-умумий ўрта таълим мактабидан 2008 йилда Маматова Зарнигор Раҳматиллоевна номига берилган У № 3131824 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд шаҳридаги 21-умумий ўрта таълим мактабидан 2013 йилда Акбаров Бобир Бахтиёржонович номига берилган У № 5878393 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд туманидаги 33-ўрта мактабдан 1994 йилда Бурхонова Мастура Мирзокуловна номига берилган А № 641708 рақамли таянч маълумот тўғрисидаги гувоҳнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд туманидаги 33-ўрта мактабдан 1994 йилда Бурхонова Наргиза Раббимкуловна номига берилган А № 641707 рақамли таянч маълумот тўғрисидаги гувоҳнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Жомбой информатика ва хизмат кўрсатиш касб-хунар коллежидан 2019 йилда Ураков

Самарқанд давлат тиббиёт институти ректорати ҳамда касаба уюшма кўмитаси институти анестезиология ва реанимация кафедраси муdiri Мансур Матлубовга ўғли **Саиднуриддинхон МУРОДХОНОВ**нинг вафоти муносабати билан таъзия изхор этади.

Буюк бобокалонимиз Абу Али ибн Сино ҳақим ўз касбий салоҳиятини доимо ошириши зарурлигини уқтирган. Айниқса, бугунги тезкор ахборот даврида врачнинг назарий билимларини бойитиш ва замонавий даволаш-диагностика технологияларини ўзлаштириш устида узлуксиз шуғулланиши муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ноёб хислатли устоз шифокор

Врачлар малакасини оширишдаги таълим жараёнининг самарадорлиги устоз-ўқитувчининг юқори касбий маҳорати билан бир қаторда, унинг шогирдлари билан ўзаро соғлом психологик муносабати муҳитини яратиб олиши қобилиятига бевоусита боғлиқ. Ана шундай хислатлар соҳибиди, Самарқанд давлат тиббиёт институти дипломдан кейинги таълим факультети хирургия кафедраси мудири, доцент Санъат Нарзуллаевдир.



Санъат Нарзуллаев 1941 йил 22 январда Самарқанд шаҳрида туғилган. Унинг болалиги ва ўсмирлик даври оғир ва ташвишли йилларга тўғри келди. Санъат Иноятович бу ҳақда шундай эслайди: «Болалик давридаги икки муҳим омил менинг ҳаётда эришган муваффақиятларимнинг мустаҳкам пойдевори бўлган. Биринчидан, мен элда ҳурмат қозонган ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси Иноят муаллим оиласида, илм-фанга муҳаббат ва берилган вазифага масъуляти руҳида ўсиб улғайдим. Иккинчидан, биз ўқиган ўрта мактабда ўқитувчиларимиз ўз фанини жонқуярлик билан ўргатарди. Шунинг учун мен ёш авлод тарбиясида ўқитувчининг ўрни жуда муҳим деб ҳисоблайман».

У мактабда фанларни яхши ўзлаштирди. Математикадан республика олимпиадасида голиб бўлганда унга университетга имтиҳонсиз қабул қилиниш учун тавсиянома беришган. Аммо С.Нарзуллаев врачлик касбини танлади.

– Битирувчи синф даврида онам тўсатдан оғир хасталанди ва Самарқанддаги республика шифохонасининг гинекология бўлимида даволанди, – деб ўша вақтларни эслайди Санъат ака. – Тиббиёт ходимларининг машаққатли ва шарафли меҳнатини кўриб, уларга нисбатан меҳрим ошди. Онамни даволаб, ҳаётга қайтарган ёш доцент, кейинчалик академик даражасига етган Исломо Зокировнинг врачлик тимсоли ушбу касбни танлашимда асосий сабаб бўлган десам янглишмайман.

С.Нарзуллаев 1958-1964 йилларда Са-

марқанд тиббиёт институтининг даволаш факультетида ўқиди. Институти имтиёзли диплом билан битиргандан сўнг уни аспирантурага тавсия қилишган. Лекин ёш врач олган билимларини амалиётда бойитиш мақсадида чекка туманга ишга боришга қарор қилган. Вилоят марказидан 200 километр узоқда жойлашган Нурота тумани «Ғозгон» қишлоқ участка шифохонасида меҳнат фаолиятини бошлади. Бу тиббиёт масканида ўзидан бошқа шифокор бўлмаганлиги учун бир вақтда ҳам бош врач, ҳам тўрдош врач вазифаларини бажарди. Бир жамодон китобдан бошқа нарсаси бўлмаган ёш шифокор шу ердаги мўжазгина хонада яшаб, беморларнинг 14 соатлик қабулини йўлга қўйди. Ўз тажрибаларидан келиб чиқиб, бугун институт битирувчиларига чекка туманда ишлаб, ҳаётни ўрганиш, тажриба ортиришининг фойдаси кўп эканлигини уқтириб келади.

С.Нарзуллаев икки йил олис қишлоқда ишлаб қайтган, институт госпитал хирургия кафедрасида клиник ординатурада тахсил олди. Билими ва тажрибаси, қатъияти ва шижоати ҳамда катта ташкилотчилик қобилияти билан устозлар ишончи ва эътиборини қозонди. 1968 йилда кафедра жойлашган Самарқанд шаҳар шифохонасининг хирургия бўлими мудири вазифасига тайинланди ва 18

««« Ёнимиздаги одамлар »»»»

Йил бўлими самарали бошқарди. Бу йиллар давомида Санъат Иноятович минглаб беморларда турли ҳажм ва мураккабликдаги операцияларни бажарди, кўплаб беморларни ҳаётга қайтарди. У республикада биринчилар қаторида лапароскопия усулини амалиётга жорий қилди. 1972 йилда номзодлик диссертациясини ёқлади.

Кейинги йилларда Санъат Нарзуллаев госпитал хирургия кафедрасида ассистент, доцент ва бир вақтнинг ўзида даволаш факультетида декан ўринбосари вазифаларида фаолият олиб борди. 2009 йилда дипломдан кейинги таълим факультети хирургия кафедраси мудири вазифасига сайланди. Республика шошилич тиббий ёрдам илмий маркази Самарқанд филиали хирургия бўлими базасида жойлашган кафедрада хирургия бўйича врачлар малакасини ошириш, хорижий андазалардаги стандартлар асосида муолажалар олиб бориш йўлга қўйилган. Ҳар йили Сурхондарё, Қашқадарё, Хоразм, Навоий, Жиззах, Самарқанд вилоятларидан 600 га яқин врач курсантлар таълим олади.

Домла халқор илмий алоқалар доирасида Россия, Қозоғистон, Тожикистон, Украина, Озарбайжон, Арманистон давлатларида бўлиб ўтган илмий анжуманларда фаол иштирок этди.

Устознинг яна бир мақтовга сазовор жиҳати ниҳоятда оилапарварлигида. Турмуш ўртоғи М.Қурбонова билан фарзанду набираларининг таълим-тарбиясига алоҳида эътибор қаратди. Бугун фарзандларининг икки нафари ота касби – врачликни ва икки нафари эса бобо касби – ўқитувчиликни танлаган.

Доцент С.Нарзуллаев ўзининг муборак 80 ёшини эл дардига малҳам бўлишдек эзгу ниятлар билан, ижодий баркамол, жишонан бардам, руҳан тетик ҳолда нишонламоқда. Устозга мустаҳкам соғлиқ тилаб, кутлуг ёши билан табриклаймиз.

Яхшинор АЛЛАЁРОВ, Турсунпўлат ШОМУРОДОВ.

««« Мухбирнинг ёзишича... »»»»

Бундан икки-уч йил олдин Пайарик туманидаги Аламота қишлоғида Қорақчитоғдан қадимий ёзувлар, меҳнат қуролини топилганлиги хусусида хабарлар тарқалган. Шу ерда яшовчи Нурпўлат Тўқбоевнинг мурожаатидан сўнг археолог ва тарихчилар тошларга чизилган суратлар, ҳар хил белгилар, меҳнат қуролларини кўриб, булар неолит, неозалит, бронза даврларига бориб тақаллишини айтган. Ва, бу тоғ муҳофазага олиниши кераклигини таъкидлашган.

Қорақчитоғни “қароқчилар”дан ким қутқаради?

Аммо тарихий маскан муҳофазага олинмади ва айрим кишилар томонидан тоғ тошлари иморат учун олиб кетилмоқда. Агар ҳолат шундай давом этса, тоғ 4-5 йил ичида бутунлай вайрон бўлади. – Тарихчиларимиз Мисрдаги ёзувлар, эҳромлар хусусида тўлқинланиб гапиришди. – дейди шу тоғда яшовчи Нурпўлат Тўқбоев. – Ўзимизнинг тарихимиз ҳақида эса борини ҳам қадрламаётгандекмиз. Қоя тошлардаги суратлар қадим ўтмишдан сўзлаб турганлигини билиш учун тарихчи бўлиш шарт эмас. Уни кўрган кишининг бу ёзувлар кеча ёки бугун чизилмаганлигига

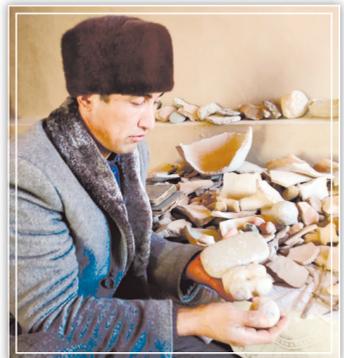
ектга айлангилар, музей ташкил этилиб, бу ашёлар қўйилса. Бир қанча мурожаатлардан сўнг олимларни олиб келдик. Урганиш жараёнида улар қоятошларга чизилган суратлар, меҳнат қуроллари қадимий, деган фикрни билдирди. Шундан сўнг Тошкентдан бир гуруҳ олимлар келиб, бу ердаги ноёб осори-атикалардан бир қисмини музейга олиб кетди. Лекин бу тоғда бунақанги тарихий ашёлар жуда кўп. Қадимий гор, кон, ертўла, кўрғон, мудофаа деворлари билан ўралган антик шаҳарлар бор.

Ким келса, тоғ муҳофазага олиниши керак дейди. Лекин бу гаплар амалда ўз ифодасини топмапти. Тоғ эса айрим кишилар томонидан йўқ қилинмоқда. Демак, бу ердаги осори-атикалар ҳам йўқ.

Тоғни асраб қолиш учун 2018 йил Маданият вазирлиги маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш бош бошқармасининг Самарқанд ва Жиззах вилоятлари бўйича минтақалараро давлат инспекциясига, 2020 йил Маданият вазирлигига мурожаат қилдим. Иккаласида ҳам бир хил гап: “Хатингиз ўрганиляпти, натижаси маълум қилинади”.

Наҳотки, Нурпўлат аканинг гапларини эшитадиган, тарихимиз билан боғлиқ маскани асрашга масъул бирорта идора топилмаса?!

Ҳусниддин ХОЛДОРОВ.



фаҳми етади. Шундай экан, яна нима керак? Уймда барча даврларга тегишли уй-анжомлари, палахмон тош, чакмоқ тош, камон ўқлари, тангалар, тошдан ясалган қўл тегирилмонларини сақлаб келялган. Қани энди шу ер муҳофазага олинса, туристик объек-

««« Алишер Навоий таваллудининг 580 йиллигига »»»»

«ХАМСА» - ТУМОР

ёҳуд Навоий асарларига Конфуций таъсир қилганми?

“ХАМСА”НИНГ АСЛ ИЛДИЗЛАРИ ҚАЕРДА?

Адабиётшунослар назаридан четда қолган, бироқ эътибор берилиши шарт бўлган Алишер Навоий ижоди билан боғлиқ айрим масалалар ҳақида тўхталамиз. Гарчи, ҳамсанавислик аънасанасини буюк озар шоири Низомий Ганжавий (1141–1209) бошлаб берган бўлса-да, бу тушунчанинг илдизлари жуда қадимги даврларга бориб тақалади. “Хамса”нинг қадимги варианты оромий тилида “хамша” тарзда учраса, “Лайли ва Мажнун” дostonидаги Лайлининг энг қадимги прототиби шумер мифологиясидаги Лилит (Лолита)ни ёдга солади. Лилит (тун) мифологияга кўра, Биринчи Одамнинг Момо Ҳаводан олдинги аёли бўлиб, Биринчи Одам билан бир кунда яралган деб талқин қилинади.

Хамса арабча - خمسة ва иврит тилида - חמשה сўз бўлиб “беш” маъносини англатади. У нафақат биз билгандек адабий жанр, балки яҳудий ва араб халқлари мифологиясида беш бармоқли олақон (панжа) шаклидаги тумордир.

Яҳудийлар тушунчасида “хамса” – Довуд пайгамбарнинг олти қиррали юлдузидан кейин энг машҳур бўлган яҳудийлик белгиси саналади. Шунингдек, “хамса” мусовийлар талқинида Тавротнинг беш китобини ва Худони англаш учун ҳис қилиш керак бўлган беш ҳиссиётни ҳам билдиради.

Археологик маълумотларга кўра, хамса тумор шаклида монотеистик динлардан олдин ҳам қўлланилган. Кўз тегишидан сақловчи мазкур тимсол - ўнг очик қафт дастлаб Месопотамия туморларидаги “Инанна қўли” (ёки “Иштар қўли”) ва Будда туморларида мавжуд бўлган.

Араб ривоятларида “хамса” — беш бармоқли олақон “Фотима панжаси”, деб ҳам аталган. Унинг ҳар бармоғи пайгамбар оиласига мансуб бўлганларнинг бирини англатган: бош бармоқ Муҳаммад (с.а.в.и), иккинчи бармоқ пайгамбарнинг Фотима қизини, учинчиси Имом Алини, тўртинчиси Имом Ҳасанни, бешинчи бармоқ Имом Ҳусайнни билдирган, дейилади.

Шунингдек, ровийларнинг келтиришича, беш бармоқ Исломо динининг беш устуни (иймон, рўза, ҳаж, намоз ва закот)ни ҳам англатган.

Алишер Навоий “Эмас осон бу майдон учра турмоқ, Низомий панжасига панжа турмоқ”, деганларида шу каби соқрал маъноларни назарда тутган бўлса, не ажаб.

Қизик томони, Алишер Навоий ижодига нафақат қадимги шумер ёки синит мифологияси, балки хитой фалсафаси ва айниқса, Конфуций таълимоти ҳам ўз таъсирини ўтказган.

Конфуцийлик қонун-қоидаларининг “Бешлик” (Wǔjīng) мажмуасига қуйидагилар мансуб:

Ижинг — эврилишлар китоби, каромат қилишнинг ўзига хос тизими талқинига бағишланган китоб;

Шижинг — қўшиқлар китоби;

Шужинг — тарих китоби;

Лици — маросимлар китоби;

Чуньцо — баҳор ва куз.

Конфуций эътиқодли инсоннинг беш қоидасини ҳам ишлаб чиққан эди. Уларнинг маъноси Алишер Навоий “Хамса”сига кирган дostonлар мазмунига мос келади:

Жэнь (仁) — “инсон аввали”, “инсонпарварлик”, “рахмдиллик”. Жэньга амал қилиш – инсонларга меҳрибонлик ва муҳаббатда бўлишни англатади. Бу хусусиятлар хайвонга хос сифатлар – ёввойилик, ифлослик ва шафқатсизликка терс бўлиб, инсонни хайвондан муқаррар қилади. Жэнь тимсоли – дарракт.

И (義) — “ҳақиқат”, “адолат”. Ҳар қандай яхшилик муносабати ҳолда яхшиликни яратди. Инсон улғайтиргани учун ота-онани эъзозлаш, қадрлаши керак. “И”нинг тескариси эгоизмдир. “Комил инсон “И”ни излайди, тубан киши – фойдани” ҳикмати бежизга яратилмаган. “И”нинг тимсоли – темир.

Ли (禮) — “аънаъа”, “одат”. Аждодлар аънаъасига садоқат, ота-онага ҳурмат. Кенг маънода Ли жамиятдаги эзгу одатларни (биздаги “оқсоқоллар”, “маҳалла” институтлари фаолиятлари сингари) сақлаш ва уларга амал қилиш. Лининг тимсоли – олов.

Чжи (智) — соғлом ақл, тиник тафаккур – маълум фаолиятнинг оқибатларини тўғри илғай билши ва уларга четдан назар солиш. Аҳмоқликнинг тескариси. Чжининг тимсоли – сув.

Синь (信) — самимийлик, “яхши тилак”, инсофлилик. Синьнинг тимсоли – ер.

Агар комил инсоннинг ушбу беш қоидаси ва тимсолларини Алишер Навоий дostonларининг мазмунини билан таққосласак, уларда ўхшашликни кўриш мумкин. Жумладан, “Ҳай-



рат ул-аброр” – дарракт, “Фарҳод ва Ширин” – темир, “Лайли ва Мажнун” – олов, “Саъбаи сайёр” – сув, “Сади Искандарий” – тупроқ сифатларига тўғри келади.

Алишер Навоий ўзининг “Хамса” асариде Хитой (Чин) мавзусига алоҳида эътибор қаратади. “Хамса”нинг айрим дostonлари бош қахрамонлари – Фарҳод, Дилором, уларнинг тақдирини муҳим ўрин тутган Моний ва турли тоифадаги Чин гўзаллари ватани бежиз Хитой деб келтирилмайди. Моний Алишер Навоийнинг “Хамса”сига кирган “Фарҳод ва Ширин”, “Саъбаи сайёр” дostonларидаги Хитой санъаткорлари билан боғлиқ бадий лавҳаларда талқин қилинади.

Алишер Навоий лирик девонларида ҳам Хитой – Чин билан боғлиқ “наққоши Чин”, “мушки Чин”, “нигорхонай Чин”, “Чин лубъати”, “Чин кийиги”, “Чини зулф” каби кўплаб ибора ва ташбеҳларни келтирганлиги маълум. “Ҳайрат ул-аброр” дostonида “Чин” (“Хитой”) билан боғлиқ сўзлар 18 марта келтирилган бўлса, “Фарҳод ва Ширин” дostonида “Хитой” (Хито) - 18, “Мажнун” - 86 марта, “Ҳўтан” – 4 марта, жами 108 марта ишлатилган.

Алишер Навоий “Хамса”сига кирган ҳар бир дoston ўзиде ниҳоятда қадимги ва мураккаб мазмун-моҳиятини ташийди. “Лайли ва Мажнун” дostonидаги бош қахрамонларнинг келиб чиқиши асли араб фольклоридан ҳам келиб ва қадимги тушунча, даврларга алоқадор. Текширишларимиз Лайли образининг энг қадимги прототиби шумер мифологиясидаги Лилит (тун) образи билан боғлиқлигини кўрсатди.

ЛИЛИТ ҚАНДАЙ ОБРАЗ?

Келтирганимиздек, қадимги Месопотамия мифологиясида Лилит Биринчи Одамнинг Момо Ҳаводан олдинги деб билинаётган талқин қилинган. Айрим манбаларда “Гилгамеш ҳақидаги дoston”даги Лилиту образининг ўзгарган варианты деб билинаётган бу образ кейинчалик синит халқлари мифологиясидан мўким жой олди. Яҳудийлар миллий этимологиясида кўра, Лилитнинг исми ивритча לילית (laila) — «тун» билан боғланади.

Ривоятда Лилит бир сабаб билан эри - Биринчи Одамни тарқ қилади. Худо уни ортига қайтармоқ учун кетидан икки фаришгани юборади. Лилит қайтишга рози бўлмади ва бу ҳам етмагандек, у Худонинг айтиши ман қилинган яширин исмини айтади ва қарғишга учраб, тун алвастисига айланади. Худо Биринчи Одамни ёлғиз қўймаслик учун иккинчи хотин бўлган Момо Ҳавони яратади. Қизик, Мажнун ҳам негадир биринчи севгилиси Лайли билан бирга бўлолмайди. Бир мuddат бўлса-да, Навфал қизини никоҳига олади.

Лилит тимсоли кўплаб асарлар учун мавзу бўлган. Масалан, уни “Лилит” романини ёзиб Европада улкан шўҳрат қозонган шотландиялик романапис Жон Мак-Дональдс (1824-1905) қаламга олган. Шунингдек, Француз ёзувчиси Анатолий Франс «Лилит қизи» ҳикоясида Лилитни оддий, “содда” Момо Ҳаво образига қарши қўйган. Шундай қаршилантириш санъатини Марина Цветаева ўзининг “Рашк имконияти” шеъринида қўллаб, Лилитнинг таваққалга мойил, бироқ ижобий хислатларини ёритишга эришган.

Хулоса қилиб айтсак, “хамса” атамаси нафақат бадий жанр, балки жуда қадимги фольклор маҳсули, фетишистик (кўр-кўрона ишонувчи) моҳият ташувчи “Панжа” тушунчасини англаганлиги маълум бўлди. Қизик томони, унда беш рақамдаги соқрал тушунчалар хитой мумтоз асарини “Беш китоб”да ҳам ўзига хос тарзда кўринган.

Одатда Лайли образи нари борса, араб фольклориде ёридан ажралиб фалокатга учраган жафокаш бир образ сифатида билинади. Бироқ адабиётшуносликдаги аънаваный мавжуд қолиплардан чиқиб, бу образнинг қадимги дунё фольклорини персонажлари билан қиёсланадиган унинг прототиби шумерлар мифологиясида бўлганлиги ойдинлашди.

Эркин МУСУРМОНОВ, филология фанлари доктори.

Zarafshon АМАРҚАНДСКИЙ ВЕСТНИК

МУАССИСЛАР: халқ депутатлари Самарқанд вилоят Кенгаши ва вилоят ҳокимлиги

Бош муҳаррир: Фармон ТОШЕВ Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот ахборот бошқармасида 2012 йил 30 мартда 09-01 рақам билан рўйхатга олинган. Нашр 100. Индекс 438. 19 934 нусхада чоп этилди. Бюрогма 50

Газета “Зарифшон” тахририятининг компьютер бўлимида саҳифаланди. “Ноцир люкс” МЧЖ босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Самарқанд шаҳри, Спитамен кўчаси, 270-уй. Босишга топшириш вақти: соат 18:30 да. Босишга топширилди: соат 19:00 да.

ҚАБУЛХОНА: (66) 233-91-51, РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР: (66) 233-91-56 БЎЛИМЛАР: (66) 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61

Навбатчи муҳаррир: А.ШЕРХОЛОВ. Навбатчи: Т.СИДИҚОВ. Саҳифаловчи: Б.АБДУЛЛАЕВ. ISSN-201667X 9 772 010 667 009